

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 20 november 2006

Mål nr

Ö 1168-04

KLAGANDE

MM

Ombud: Förbundsjurist

MOTPART

Södra Roslagens Trädgårdsanläggningar Kommanditbolag, 969608-4145

Långbackavägen 19

182 33 Danderyd

Ombud: Advokat JT

SAKEN

Rättegångskostnader

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätts beslut den 16 februari 2004 i mål Ö 3403-03

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Med ändring av hovrättens beslut beträffande rättegångskostnader vid tingsrätten fastställer Högsta domstolen tingsrättens beslut att ogilla Södra Roslagens Trädgårdsanläggningar Kommanditbolags yrkande om ersättning för rättegångskostnader där.

Med ändring av hovrättens beslut även i fråga om rättegångskostnader där befriar Högsta domstolen MM från skyldighet att ersätta Södra Roslagens Trädgårdsanläggningar Kommanditbolag för dess rättegångskostnader i hovrätten samt förpliktar bolaget att ersätta MM för hennes rättegångskostnader där med sextusenåttahundra (6 800) kr, avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 16 februari 2004 till dess betalning sker.

Södra Roslagens Trädgårdsanläggningar Kommanditbolag förpliktas ersätta MMs rättegångskostnader i Högsta domstolen med tjugotusen (20 000) kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

MM har yrkat att Högsta domstolen fastställer tingsrättens beslut och tillerkänner henne ersättning för sina rättegångskostnader i hovrätten.

Kommanditbolaget har bestritt ändring.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen.

SKÄL

MM ansökte i november 2002 hos tingsrätten om att Södra Roslagens Trädgårdsanläggningar Kommanditbolag skulle försättas i konkurs. Sedan MM återkallat ansökningen och kommanditbolaget yrkat ersättning för rättegångskostnader ogillade tingsrätten detta yrkande samtidigt som ärendet avskrevs. Enligt tingsrätten hade hennes ansökan om konkurs inte varit obefogad och det fanns därför skäl att låta vardera parten bära sina rättegångskostnader. Hovrätten fann däremot att det inte framkommit något som gav hovrätten anledning att frångå huvudregeln att, när mål avskrivs sedan en part återkallat sin talan, denne skall ersätta motpartens rättegångskostnad.

I Högsta domstolen har MM anfört att kommanditbolaget genom att inte i tid klargöra att den lönefordran som konkursansökningen grundade sig på inte var klar och förfallen orsakat henne att inleda en onödig rättegång i form av ärende om försättande i konkurs. Hon har därvid åberopat att kommanditbolaget dessförinnan i arbetsgivarintyg och kontrolluppgift till skattemyndighet angetts som hennes arbetsgivare och att hon själv hade uppfattningen att hon var anställd av bolaget. Dessutom hade förhandlingar mellan bolaget och

hennes fackförening angående hennes lönefordringar hållits i oktober 2002 utan att det då gjorts gällande att någon annan än bolaget var arbetsgivaren.

Kommanditbolaget har i Högsta domstolen hävdats att det finns skäl att förutom 18 kap. 5 § rättegångsbalken tillämpa 6 och 7 §§ i samma kapitel.

Enligt huvudregeln i 18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken skall en part som återkallar sin talan ersätta motpartens rättegångskostnad, men avsteg från denna regel kan göras om särskilda skäl föranleder det. Detta gäller enligt 2 kap. 23 § konkurslagen också i konkursärenden. Det vanligaste fallet torde vara att återkallelse sker sedan svaranden fullgjort det anspråk som gjorts gällande i en rättegång (Fitger, Rättegångsbalken s. 18:25). Käranden får då regelmässigt ersättning för sina kostnader. En omständighet som kan föranleda att i stället rättegångskostnaderna kvittas är att återkallelse sker därför att käranden i ett mål fått kunskap om ett förhållande som han inte före rättegången känt till och till följd därav inser att en talan inte är befo- gad. Möjligheterna till en sådan rättstillämpning får emellertid anses begränsade, särskilt om det för käranden måste ha framstått som ovisst huruvida förhållandet förelåg. (Se Fitger a.a. s. 18:26 f.)

I målet får det anses utrett att MM vid sin konkursansökan haft klar grund för att utgå från att kommanditbolaget var hennes arbetsgivare som därmed ansvarade för de lönefordringar som hon åberopade som grund för ansökningen. När bolaget i konkursärendet gjorde gällande att hon inte var anställd av bolaget återkallade hon ansökningen. Det får, som tingsrätten funnit, anses föreligga särskilda skäl att göra undantag från huvudregeln i

18 kap. 5 § andra stycket rättegångsbalken. Anledning saknas att tillämpa 6 eller 7 § samma kapitel. Hovrättens beslut bör därför ändras och det slut som tingsrätten kommit till bör fastställas.

MMs yrkande i fråga om rättegångskostnader i hovrätten får anses innefatta också yrkandet att hon befrias från skyldighet att ersätta kommanditbolaget för dess rättegångskostnader där.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Svensson, Regner (referent),
Lindeblad, Calissendorff och Virdesten
Föredragande revisionssekreterare: Thornefors